

تعاملات الگوی فرهنگی و معماری بومی شهر کاشان از منظر شعر و جهان بینی سهراب سپهری با رویکرد منطقه گرایی

سلماز همدانی^{۱*}، وحید قبادیان^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، Slmz_hamedani@yahoo.com

۲- عضو هیئت علمی معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی ، V_gobad@yahoo.com

چکیده

با آغاز مدرنیسم و تمایل بشر به همگام شدن با حرکت سریع مدرنیته، دیگر کمتر بنایی به برانگیختن احساس درونی انسان در روح زمان و بروز فرهنگ و سنت های بومی می پردازد. حال آنکه عالی ترین آمال معنوی و مادی هر قومی در فرهنگ و هنر آنان تجلی می یابد و مفاخر فرهنگی نیز به عنوان ماحصل و عصاره فرهنگی هر کشور، سنگ بنای رشد و تعالی آن محسوب می شوند. ازین رو مقاله حاضر با هدف بزرگداشت سهراب سپهری و نمود ارزشهای فرهنگی ، در حوزه معماری کوششی است در جهت تبیین و تشریح تعاملات فرهنگ و معماری بومی شهر کاشان در قالب رویکردی معمارانه به نام منطقه گرایی. چنین نگرشی نهایتاً منجر به خلق فضایی موثر و منطبق با فرهنگ و سنت بومی خواهد شد. تحقیق حاضر در کنار استفاده از منابع کتابخانه ای در جهت دست یابی به اهداف و کسب نتایج مطلوب از روش توصیفی تحلیلی بهره برده است. از جمله نتایج حاصل از این تحقیق آن است که فرهنگ حلقه واسط بین هدف و برنامه می باشد و معماری با تبعیت از ویژگی های محیطی و فلسفی به وجود می آید. با این توضیحات رابطه فرهنگ با معماری بومی روشن می گردد و مشخص می شود که فرهنگ بومی منطقه با فرم، مصالح، روابط و معماری آن منطقه ارتباط مستقیم دارد و درونمایه آن، با بروز منطقه گرایی معنایی متمایز از تکرار صرف الگوهای گذشته خواهد داشت. شعر ، به عنوان هنر کلامی و معماری به عنوان هنر ساختاری می توانند در نمود خلق فضایی همسو با هویت بومی در جهت بازگشت معنا و فرهنگ در معماری گامی موثر بردارند و اندیشه کاوی آثار و اسطوره های فرهنگی نیز یکی از راه های شناخت فرهنگ و سنت ملت ها است که منجر به احیای الگوهای فرهنگی و معماری که هنوز در زندگی بشر کارکرد دارند، می شود.

واژه های کلیدی: فرهنگ ، معماری ، سهراب سپهری ، منطقه گرایی

۱- مقدمه

فرهنگ و هنر همواره دارای برهمکنشهای فراوانی بوده اند و هرگز نمی توان تاثیر فرهنگ یک منطقه را برهنر و معماری آن منطقه نادیده گرفت. معماری نیز به عنوان ظرف زندگی انسان، آینه ی تمام نمای فرهنگ در هر جامعه ای است که در تعاملی تنگاتنگ با ویژگیهای ساختاری، تاریخی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی آن جامعه قرار دارد. در واقع معماری سازنده فرهنگ، تاریخ و سنت است. معماری زیرمجموعه فرهنگ و وابسته به آن است. همه اصول و الگوهای فرهنگی ، عادات ، شیوه تفکر و زیستن و سایر مؤلفه ها و هویت های فرهنگی یک مرز و بوم ، مستقیم و غیر مستقیم در معماری بومی نقش و تأثیر